

Het gerundivum.

We hebben al eerder kennis gemaakt met bijvoeglijke naamwoorden die gemaakt zijn van werkwoorden: de participia. Daarnaast bestaat het gerundivum. Dit kan makkelijk van een werkwoord gemaakt worden door achter de stam van het praesens **(e)ndus/a/um** te zetten. Je raadt het al: het wordt dan verbogen als bonus/a/um.

laudare	laudandus	geprezen moetende worden, prijzenswaardig
videre	videndus	gezien moetende worden, zienswaardig
regere	regendus	bestuurd moetende worden, besturenswaardig
audire	audiendus	gehoord moetende worden, horenswaardig
capere	capiendus	genomen moetende worden, nemenswaardig

Gebruik.

1. als naamwoordelijk deel.

Het gerundivum wordt vaak gebruikt in combinatie met een vorm van esse. Dan moet het met 'moeten worden' vertaald worden.
Hannibal timendus est. Hannibal moet gevreesd worden.

Door wie er gevreesd moet worden, wordt aangegeven door een **dativus van de handelende persoon/auctoris**: Hannibal Romanis timendus est. Hannibal moet door de Romeinen gevreesd worden.

Als er een ontkenning bij gerundivum + esse staat of het woordje 'vix' moet je het vertalen met 'kunnen/hoeven worden'.
Hannibal vix/non Romanis timendus est. Hannibal hoeft niet/nauwelijks door de Romeinen gevreesd te worden.

2. als bijvoeglijke bepaling.

Het gerundivum wordt zelden of nooit als zuiver bijvoegelijk naamwoord gebruikt: laudandus vir – een prijzenswaardige man, een man die geprezen moet worden.

Meestal wordt het gerundivum dominant gebruikt; het gaat dan niet zozeer om het naamwoord waarbij het gerundivum staat maar om het werkwoord in het

gerundivum. Je vertaalt het dan als volgt: naamval – het + infinitivus - van + het naamwoord.

Voorbeelden:

- **genitivus**: cupidus + gen. – begerig naar: Cupidus Hannibalis vincendi sum. ik ben verlangend naar het overwinnen van H. → Ik verlang ernaar H te overwinnen

gen. + causa/gratia – wegens: Gentis Romanae vincendae causa Hannibal Alpes transiit.

Wegens het overwinnen van de Romeinen is Hannibal de Alpen overgetrokken. → Hannibal is de Alpen overgetrokken om de Romeinen te overwinnen.

- **ablativus**: Sociis oppugnandis Hannibal Romanos vincere vult.
- Door het aanvallen van de bondgenoten/door de bondgenoten aan te vallen wil Hannibal de Romeinen overwinnen.

- **accusativus**: Ad Romanos vincendos in Italiam venit. Hij is naar Italië gekomen naar het overwinnen van de R/om de R te overwinnen.

Bij werkwoorden als dare, permittere, curare:

Eis captivos custodiendos dedit.

Hij heeft het bewaken van de gevangenen aan hen gegeven/opgedragen. Hij heeft hen opgedragen de gevangenen te bewaken

Urbem muniendam curat.

Hij zorgt voor het/hij laat de stad versterken

Villam aedificandam locat.

Hij besteed het bouwen van een landhuis aan. Hij laat ..

- **dativus**:

- praeesse + dativus aan het hoofd staan van
Castris defendendis praeest.

Hij staat aan het hoofd van het verdedigen van het kamp.

- **dativus finalis/van doel**: tot/om:

creat dictatorem rei publicae servandae.

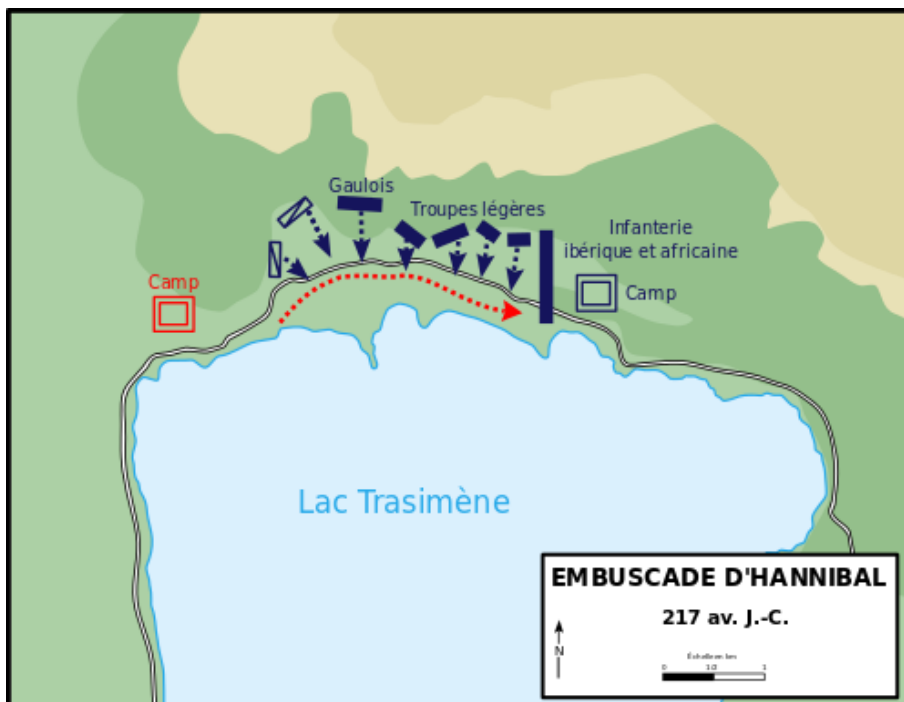
Hij stelt een dictator aan om de staat te redden.

Opdracht 7

Vertaal onderstaande zinnen. De woorden komen uit tekst 17.1.

1. Captivos reddendos suscipit.
2. Nomina Hannibali cognoscenda erant.
3. Navis vix ei ascendenda est.
4. Pecunia reddenda effecit, ut captivi Carthaginem remitterentur.

5. Navis ascendendae causa Roma venit.
6. Ad navem ascendendam Romam it.
7. Captivi reddendi Romae non sunt.
8. Villam Romae aedificandam curat.
9. Carthaginiensibus comprehendendis rure operam dat.
10. Bona Hannibalis senatui publicanda sunt.
11. Ad coronam auream dandam me Roma Cartaginem miserunt.
12. Me coronae aureae dandae domo miserunt.
13. Carthaginienses regem bello componendo Carthagini creaverunt.
14. Captivi reddendi Hannibali sunt.
15. Palam pecunia hostibus non pendenda est.
16. Obsidibus comprehendendis praesum.
17. Exsules Roma remittendos curavi.
18. Magistratibus Romae creandis praeerat.
19. Hannibali inimicos iudicandos do.
20. Vectigalia pendenda suscipio.
21. De corona componenda cognosoco.

Slag bij het meer van Trasumeno.